

HUKUK UYUŞMAZLIKLARINDA ARABULUCULUK KANUNU

Kanun Numarası : 6325

Kabul Tarihi : 7/6/2012

Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 22/6/2012 Sayı : 28331

Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 52

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı, hukuk uyuşmazlıklarının arabuluculuk yoluyla çözümlenmesinde uygulanacak usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Kanun, yabancılık unsuru taşıyanlar da dahil olmak üzere, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde uygulanır. Şu kadar ki, aile içi şiddet iddiasını içeren uyuşmazlıklar arabuluculuğa elverişli değildir.

Tanımlar¹

MADDE 2 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Arabulucu: Arabuluculuk faaliyetini yürüten ve Bakanlıkça düzenlenen arabulucular siciline kaydedilmiş bulunan gerçek kişiyi,

b) Arabuluculuk: Sistematik teknikler uygulayarak, görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, tarafların çözüm üretemediklerinin ortaya çıkması hâlinde çözüm önerisi de getirebilen, uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve ihtiyarî olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemini,

c) Bakanlık: Adalet Bakanlığı,

ç) Daire Başkanlığı: Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulacak Arabuluculuk Daire Başkanlığını,

d) Genel Müdürlük: Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünü,

e) (Ek: 12/10/2017-7036/17 md.) İdare: 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan idare ve kurumlar ile 5018 sayılı Kanunda tanımlanan mahalli idareler ve bu idareler tarafından kurulan işletmeleri, özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmelerini, sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıkları,

¹ 12/10/2017 tarihli ve 7036 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine “gerçekleştiren,” ibaresinden sonra gelmek üzere “tarafların çözüm üretemediklerinin ortaya çıkması hâlinde çözüm önerisi de getirebilen,” ibaresi ve (d) bendinden sonra gelmek üzere (e) bendi eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

- f) Kurul: Arabuluculuk Kurulunu,
- g) Sicil: Arabulucular sicilini,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Arabuluculuğa İlişkin Temel İlkeler

İradi olma ve eşitlik

MADDE 3 – (1) Taraflar, arabulucuya başvurmak, süreci devam ettirmek, sonuçlandırmak veya bu süreçten vazgeçmek konusunda serbesttirler. (**Ek cümle:6/12/2018-7155/22 md.**) Şu kadar ki dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin 18/A maddesi hükmü saklıdır.

(2) Taraflar, gerek arabulucuya başvururken gerekse tüm süreç boyunca eşit haklara sahiptirler.

Gizlilik

MADDE 4 – (1) Taraflarca aksi kararlaştırılmıştır. Arabulucu, arabuluculuk faaliyeti çerçevesinde kendisine sunulan veya diğer bir şekilde elde ettiği bilgi ve belgeler ile diğer kayıtları gizli tutmakla yükümlüdür.

(2) Aksi kararlaştırılmıştır. Taraflar ve görüşmelere katılan diğer kişiler de bu konudaki gizliliğe uymak zorundadırlar.²

Beyan veya belgelerin kullanılamaması

MADDE 5 – (1) Taraflar, arabulucu veya arabuluculuğa katılanlar da dahil üçüncü bir kişi, uyuşmazlıkla ilgili olarak hukuk davası açıldığında yahut tahkim yoluna başvurulduğunda, aşağıdaki beyan veya belgeleri delil olarak ileri süremez ve bunlar hakkında tanıklık yapamaz:

a) Taraflarca yapılan arabuluculuk daveti veya bir tarafın arabuluculuk faaliyetine katılma isteği.

b) Uyuşmazlığın arabuluculuk yolu ile sona erdirilmesi için taraflarca ileri sürülen görüşler ve teklifler.

c) Arabuluculuk faaliyeti esnasında, taraflarca ileri sürülen öneriler veya herhangi bir vakia veya iddianın kabulü.

ç) Sadece arabuluculuk faaliyeti dolayısıyla hazırlanan belgeler.

(2) Birinci fikra hükmü, beyan veya belgenin şekline bakılmaksızın uygulanır.

(3) Birinci fikrada belirtilen bilgilerin açıklanması mahkeme, hakem veya herhangi bir idari makam tarafından istenemez. Bu beyan veya belgeler, birinci fikrada öngörülenin aksine, delil olarak sunulmuş olsa dahi hükmeye esas alınamaz. Ancak, söz konusu bilgiler bir kanun hükmü tarafından emredildiği veya arabuluculuk süreci sonunda varılan anlaşmanın uygulanması ve icrası için gerekli olduğu ölçüde açıklanabilir.

---

² 12/10/2017 tarihli ve 7036 sayılı Kanunun 18 inci maddesiyle, bu fikrada yer alan “taraflar da” ibaresi “taraflar ve görüşmelere katılan diğer kişiler de” şeklinde değiştirilmiştir.

(4) Yukarıdaki fikralar, arabuluculuğun konusuyla ilgili olup olmadığına bakılmaksızın, hukuk davası ve tahkimde uygulanır.

(5) Birinci fikrada belirtilen sınırlamalar saklı kalmak koşuluyla, hukuk davası ve tahkimde ileri sürülebilen deliller, sadece arabuluculukta sunulmaları sebebiyle kabul edilemeyecek deliller haline gelmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Arabulucuların Hak ve Yükümlülükleri

Unvanın kullanılması

MADDE 6 – (1) Sicile kayıtlı olan arabulucular, arabulucu unvanını ve bu unvanın sağladığı yetkileri kullanma hakkına sahiptirler.

(2) Arabulucu, arabuluculuk faaliyeti sırasında bu unvanını belirtmek zorundadır.

(3) **(Ek: 12/10/2017-7036/19 md.)** Daire Başkanlığı, arabulucuların uzmanlık alanlarını ve uzmanlığa ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

Ücret ve masrafların istenmesi

MADDE 7 – (1) Arabulucu yapmış olduğu faaliyet karşılığı ücret ve masrafları isteme hakkına sahiptir. Arabulucu, ücret ve masraflar için avans da talep edebilir.

(2) Aksi kararlaştırılmıştır. arabulucunun ücreti, faaliyetin sona erdiği tarihte yürürlükte bulunan Arabulucu Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenir ve ücret ile masraf taraflarca eşit olarak karşılanır.

(3) Arabulucu, arabuluculuk sürecine ilişkin olarak belirli kişiler için aracılık yapma veya belirli kişileri tavsiye etmenin karşılığı olarak ücret alamaz. Bu yasağa aykırı işlemler batıldı.

Taraflarla görüşme ve iletişim kurulması

MADDE 8 – (1) Arabulucu, tarafların her biri ile ayrı ayrı veya birlikte görüşebilir ve iletişim kurabilir. **(Mülga ikinci cümle: 12/10/2017-7036/20 md.) (...)**

Görevin özenle ve tarafsız biçimde yerine getirilmesi

MADDE 9 – (1) Arabulucu görevini özenle, tarafsız bir biçimde ve şahsen yerine getirir.

(2) Arabulucu olarak görevlendirilen kimse, tarafsızlığından şüphe edilmesini gerektirecek önemli hâl ve şartların varlığı hâlinde, bu hususta tarafları bilgilendirmekle yükümlüdür. Bu açıklamaya rağmen taraflar, arabulucudan birlikte talep ederlerse, arabulucu bu görevi üstlenebilir yahut üstlenmiş olduğu görevi sürdürübilebilir.

(3) Arabulucu, taraflar arasında eşitliği gözetmekle yükümlüdür.

(4) Arabulucu, bu sıfatla görev yaptığı uyuşmazlıkla ilgili olarak açılan davada, daha sonra taraflardan birinin avukatı olarak görev üstlenemez.

Reklam yasağı

MADDE 10 – (1) Arabulucuların iş elde etmek için reklam sayılabilcek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları ve özellikle tabelalarında ve basılı kâğıtlarında arabulucu, avukat ve akademik unvanlarından başka sıfat kullanmaları yasaktır.

Tarafların aydınlatılması

MADDE 11 – (1) Arabulucu, arabuluculuk faaliyetinin başında, tarafları arabuluculuğun esasları, süreci ve sonuçları hakkında gerekiği gibi aydınlatmakla yükümlüdür.

Aidat ödenmesi

MADDE 12 – (1) Arabuluculardan sicile kayıtlarında giriş aidatı ve her yıl için yıllık aidat alınır.

(2) Giriş aidatı ve yıllık aidatlar genel bütçeye gelir kaydedilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Arabuluculuk Faaliyeti

Arabulucuya başvuru

MADDE 13 – (1) Taraflar dava açılmadan önce veya davanın görülmesi sırasında arabulucuya başvurma konusunda anlaşabilirler. Mahkeme de tarafları arabulucuya başvurmak konusunda aydınlatıp, teşvik edebilir.

(2) Aksi kararlaştırılmıştırma taraflardan birinin arabulucuya başvuru teklifine otuz gün içinde olumlu cevap verilmez ise bu teklif reddedilmiş sayılır.

(3) (**Ek: 12/10/2017-7036/21 md.**) Arabuluculuk ücretini karşılamak için adli yardıma ihtiyaç duyan taraf, arabuluculuk bürosunun bulunduğu yerdeki sülh hukuk mahkemesinin kararıyla adli yardımdan yararlanabilir. Bu konuda 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 334 ile 340 inci maddeleri kıyasen uygulanır.

Arabulucunun seçilmesi

MADDE 14 – (1) Başkaca bir usul kararlaştırılmıştırma arabulucu veya arabulucular taraflarca seçilir.

Arabuluculuk faaliyetinin yürütülmesi

MADDE 15 – (1) Arabulucu, seçildikten sonra tarafları en kısa sürede ilk toplantıya davet eder.

(2) Taraflar, emredici hukuk kurallarına aykırı olmamak kaydıyla arabuluculuk usulünü serbestçe kararlaştırabilirler.

(3) Taraflarca kararlaştırılmışsa arabulucu; uyuşmazlığın niteliğini, tarafların isteklerini ve uyuşmazlığın hızlı bir şekilde çözümlenmesi için gereken usul ve esasları göz önüne alarak arabuluculuk faaliyetini yürütür.

(4) Niteliği gereği yargışal bir yetkinin kullanımı olarak sadece hâkim tarafından yapılabilecek işlemler arabulucu tarafından yapılamaz.

(5) Dava açıldıktan sonra tarafların birlikte arabulucuya başvuracaklarını beyan etmeleri hâlinde yargılama, mahkemece üç ayı geçmemek üzere ertelenir. Bu süre, tarafların birlikte başvurusu üzerine üç aya kadar uzatılabilir.

(6) **(Değişik: 12/10/2017-7036/22 md.)** Arabuluculuk müzakerelerine taraflar bizzat, kanuni temsilcileri veya avukatları aracılığıyla katılabilirler. Uyuşmazlığın çözümüne katkı sağlayabilecek uzman kişiler de müzakerelerde hazır bulundurulabilir.

(7) **(Ek: 12/10/2017-7036/22 md.)** Tarafların çözüm üretemediklerinin ortaya çıkması hâlinde arabulucu bir çözüm önerisinde bulunabilir.

(8) **(Ek: 12/10/2017-7036/22 md.)** Arabuluculuk müzakerelerinde idareyi, üst yönetici tarafından belirlenen iki üye ile hukuk birimi amiri veya onun belirleyeceği bir avukat ya da hukuk müşavirinden oluşan komisyon temsil eder. Komisyon, arabuluculuk müzakereleri sonunda gerekçeli bir rapor düzenler ve beş yıl boyunca saklar.

(9) **(Ek: 12/10/2017-7036/22 md.)** Komisyon üyelerinin arabuluculuk faaliyeti kapsamında yaptıkları işler ve aldığı kararlar sebebiyle açılacak tazminat davaları, ancak Devlet aleyhine açılabilir. Devlet ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanan üyelere ödeme tarihinden itibaren bir yıl içinde rücu eder.

(10) **(Ek: 12/10/2017-7036/22 md.)** Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

Arabuluculuk sürecinin başlaması ve sürelerle etkisi

MADDE 16 – (1) Arabuluculuk süreci, dava açılmadan önce arabulucuya başvuru hâlinde, tarafların ilk toplantıya davet edilmeleri ve taraflarla arabulucu arasında sürecin devam ettirilmesi konusunda anlaşmaya varılıp bu durumun bir tutanakla belgelendirildiği tarihten itibaren işlemeye başlar. Dava açılmasından sonra arabulucuya başvuru hâlinde ise bu süreç, mahkemenin tarafları arabuluculuğa davetinin taraflarca kabul edilmesi veya tarafların arabulucuya başvurma konusunda anlaşmaya vardıklarını duruşma dışında mahkemeye yazılı olarak beyan ettikleri ya da duruşmada bu beyanlarının tutanağa geçirildiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

(2) Arabuluculuk sürecinin başlamasından sona ermesine kadar geçirilen süre, zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasından dikkate alınmaz.

Arabuluculuğun sona ermesi

MADDE 17 – (1) Aşağıda belirtilen hâllerde arabuluculuk faaliyeti sona erer:

a) Tarafların anlaşmaya varması.

b) Taraflara danışıldıkten sonra arabuluculuk için daha fazla çaba sarf edilmesinin gereksiz olduğunun arabulucu tarafından tespit edilmesi.

c) Taraflardan birinin karşı tarafa veya arabulucuya, arabuluculuk faaliyetinden çekildiğini bildirmesi.

ç) Tarafların anlaşarak arabuluculuk faaliyetini sona erdirmesi.

d) (Değişik: 12/10/2017-7036/23 md.) Uyuşmazlığın arabuluculuğa elverişli olmadığını tespit edilmesi.

(2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların anlaştıkları, anlaşamadıkları veya arabuluculuk faaliyetinin nasıl sonuçlandığı bir tutanak ile belgelendirilir. Arabulucu tarafından düzenlenecek bu belge, arabulucu, taraflar, kanuni temsilcileri veya avukatlarla imzalanır. Belge taraflar, kanuni temsilcileri veya avukatlarla imzalanmazsa, sebebi belirtilmek suretiyle sadece arabulucu tarafından imzalanır.³

(3) Arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen tutanağa, faaliyetin sonuçlanması dışında hangi hususların yazılacağına taraflar karar verir. Arabulucu, bu tutanak ve sonuçları konusunda taraflara gerekli açıklamaları yapar ve taraflar hazır değilse her türlü iletişim vasıtاسını kullanarak hazır bulunmayan tarafları bilgilendirir.⁴

(4) Arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi hâlinde, arabulucu, bu faaliyete ilişkin kendisine yapılan bildirimi, tevdi edilen ve elinde bulunan belgeleri, ikinci fikraya göre düzenlenen tutanağı beş yıl süre ile saklamak zorundadır. Arabulucu, arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlediği son tutanağın bir örneğini arabuluculuk faaliyetinin sona ermesinden itibaren bir ay içinde Genel Müdürlüğü'ne gönderir.

Milletlerarası sulh anlaşma belgelerinin icrası

MADDE 17/A- (Ek:28/3/2023-7445/33 md.)

(1) 25/2/2021 tarihli ve 7282 sayılı Arabuluculuk Sonucunda Yapılan Milletlerarası Sulh Anlaşmaları Hakkında Birleşmiş Milletler Konvensyonunun Onaylanması'nın Uygun Bulunduğu Dair Kanunla kabul edilen Sözleşme kapsamında arabuluculuk sonucu düzenlenen sulh anlaşma belgelerinin yerine getirilmesi için icra edilebilirlik şerhinin asliye ticaret mahkemesinden alınması zorunludur.

(2) İcra edilebilirlik şerhi, tarafların kararlaştırdıkları yer mahkemesinden, kararlaştırdıkları yer yoksa sırasıyla karşı tarafın Türkiye'deki yerleşim yeri mahkemesinden, sakın olduğu yer mahkemesinden, Türkiye'de yerleşim yeri veya sakın olduğu bir yer mevcut değilse Ankara, İstanbul veya İzmir mahkemelerinden birinden istenebilir.

(3) İcra edilebilirlik şerhinin verilmesine ilişkin inceleme dosya üzerinden, Sözleşme hükümleri ile 18 inci madde hükmüne göre yapılır. Mahkeme, gerektiğinde gerekçesini de göstererek duruşma açabilir.

Taşınmazın devrine veya taşınmaz üzerinde sınırlı aynı hak kurulmasına ilişkin uyuşmazlıklarda arabuluculuk

MADDE 17/B- (Ek:28/3/2023-7445/34 md.)

³ 12/10/2017 tarihli ve 7036 sayılı Kanunun 23 incü maddesiyle, bu fikrada yer alan "taraflar veya vekillerince" ibareleri "taraflar, kanuni temsilcileri veya avukatlarla" şeklinde değiştirilmiştir.

⁴ 28/3/2023 tarihli ve 7445 sayılı Kanunun 32 nci maddesiyle bu fikrada yer alan "yapar." ibaresi "yapar ve taraflar hazır değilse her türlü iletişim vasıtاسını kullanarak hazır bulunmayan tarafları bilgilendirir." şeklinde değiştirilmiştir.

(1) Taşınmazın devrine veya taşınmaz üzerinde sınırlı aynı hak kurulmasına ilişkin uyuşmazlıklar arabuluculuğa elverişlidir.

(2) Birinci fikra kapsamındaki uyuşmazlıklarda, tarafların yazılı olarak kararlaştırması ve arabulucunun bu kararı tutanak altına alması halinde arabulucunun talebiyle, arabuluculuk süreciyle sınırlı olmak ve konulduğu tarihten itibaren üç ayı geçmemek üzere tasarruf yetkisinin kısıtlandığına dair tapu siciline şerh verilir. Bu şerh, tarafların anlaşamaması veya tarafların şerhin kaldırılması konusunda anlaşması halinde arabulucunun talebiyle, üç aylık sürenin sonunda ise kendiliğinden kalkar.

(3) Arabuluculuk süreci sonunda tarafların anlaşması halinde anlaşma belgesi, taşınmazın devri veya taşınmaz üzerinde sınırlı aynı hak kurulmasıyla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslar gözetilmek suretiyle düzenlenir.

(4) Anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerhin alınması zorunlu olup bu şerh taşınmazın bulunduğu yer sülh hukuk mahkemesinden alınır. Mahkeme yapacağı incelemede anlaşma içeriğini, arabuluculuğa ve cebri icraya elverişli olup olmadığı ve taşınmazın devri veya taşınmaz üzerinde sınırlı aynı hak kurulmasıyla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslara uyulup uyulmadığı yönünden denetler; bu kapsamında kurum veya kuruluşlardan bilgi veya belge talep edebilir ve gerektiğinde duruşma açabilir.

(5) Anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerhin verilmesiyle ilgili diğer hususlar hakkında 18 inci madde hükmü uygulanır.

(6) **(Ek:7/11/2024-7531/24 md.)** Anlaşma belgesinin taraflarından biri, icra edilebilirlik şerhi verilmesinden sonra tapu müdürlüğünden tescil talebinde bulunabilir. Tapu müdürlüğünce taşınmaza ilişkin mevzuatta öngörülen gerekli inceleme ve değerlendirme yapıldıktan sonra resmi senet düzenlenmeksızın tescil talebi yerine getirilir.

Tarafların anlaşması⁵

MADDE 18 – (1) Arabuluculuk faaliyeti sonunda varılan anlaşmanın kapsamı taraflarca belirlenir; anlaşma belgesi düzenlenmesi hâlinde bu belge taraflar ve arabulucu tarafından imzalanır.

(2) Taraflar arabuluculuk faaliyeti sonunda bir anlaşmaya varırlarsa, bu anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesini talep edebilirler. Dava açılmadan önce arabuluculuğa başvurulmuşsa, anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi, arabulucunun görev yaptığı yer sülh hukuk mahkemesinden talep edilebilir. Davanın görülmesi sırasında arabuluculuğa başvurulması durumunda ise anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi, davanın görüldüğü mahkemeden talep edilebilir. Bu şerhi içeren anlaşma, ilam niteliğinde belge sayılır.

(3) İcra edilebilirlik şerhinin verilmesi, çekimeleriz yargı işidir ve buna ilişkin inceleme dosya üzerinden yapılır. Ancak arabuluculuğa elverişli olan aile hukukuna ilişkin

---

⁵ 12/10/2017 tarihli ve 7036 sayılı Kanunun 24inci maddesiyle, bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan “asıl uyuşmazlıklarındaki görev ve yetki kurallarına göre belirlenecek olan mahkemeden” ibaresi “arabulucunun görev yaptığı yer sülh hukuk mahkemesinden” şeklinde ve aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “üzerinden de yapılabilir” ibaresi “üzerinden yapılır” şeklinde değiştirilmiştir.

uyuşturmalıklarda inceleme duruşmalı olarak yapılır. Bu incelemenin kapsamı anlaşmanın içeriğinin arabuluculuğa ve cebri icraya elverişli olup olmadığı hususlarıyla sınırlıdır. Anlaşma belgesine icra edilebilirlik şerhi verilmesi için mahkemeye yapılacak olan başvuru ile bunun üzerine verilecek kararlara karşı ilgili tarafından istinaf yoluna gidilmesi hâlinde, maktu harç alınır. Taraflar anlaşma belgesini icra edilebilirlik şerhi verdirmeden başka bir resmî işlemde kullanmak isterlerse, damga vergisi de maktu olarak alınır.

(4) **(Ek: 12/10/2017-7036/35 md.)** Kanunlarda icra edilebilirlik şerhi alınmasının zorunlu kılındığı haller hariç, taraflar ve avukatları ile arabulucunun, ticari uyuşturmalıklar bakımından ise avukatlar ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesi, icra edilebilirlik şerhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge sayılır.⁶

(5) **(Ek: 12/10/2017-7036/24 md.)** Arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde, üzerinde anlaşılan hususlar hakkında taraflarca dava açılamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM⁷

Dava Şartı Olarak Arabuluculuk

Dava şartı olarak arabuluculuk

MADDE 18/A- (Ek:6/12/2018-7155/23 md.)

(1) İlgili kanunlarda arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı olarak kabul edilmiş, ise arabuluculuk sürecine aşağıdaki hükümler uygulanır.

(2) Davacı, arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamadığına ilişkin son tutanağın aslinı veya arabulucu tarafından onaylanmış bir örneğini dava dilekçesine eklemek zorundadır. Bu zorunluluğa uyulmaması hâlinde mahkemece davacıya, son tutanağın bir haftalık kesin süre içinde mahkemeye sunulması gerektiği, aksi takdirde davanın usulden reddedileceği ihtarını içeren davetiye gönderilir. İhtarın gereği yerine getirilmmez ise dava dilekçesi karşı tarafa tebliğे çıkarılmaksızın davanın usulden reddine karar verilir. Arabulucuya başvurulmadan dava açıldığından anlaşılması hâlinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu sebebiyle usulden reddine karar verilir.

(3) Daire Başkanlığı, sicile kayıtlı arabuluculardan bu madde uyarınca arabuluculuk yapmak isteyenleri, varsa uzmanlık alanlarını da belirterek, görev yapmak istedikleri adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarına göre listeler ve listeleri ilgili komisyon başkanlıklarına bildirir. Komisyon başkanlıkları, bu listeleri kendi yargı çevrelerindeki arabuluculuk bürolarına, arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde ise görevlendirecekleri sülh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğüne gönderir.

(4) Başvuru, uyuşmazlığın konusuna göre yetkili mahkemenin bulunduğu yer

---

⁶ 28/3/2023 tarihli ve 7445 sayılı Kanunun 35inci maddesiyle bu fıkradada yer alan “Taraflar ve avukatları ile arabulucunun” ibaresi “Kanunlarda icra edilebilirlik şerhi alınmasının zorunlu kılındığı haller hariç, taraflar ve avukatları ile arabulucunun, ticari uyuşturmalıklar bakımından ise avukatlar ile arabulucunun” şeklinde değiştirilmiştir.

arabuluculuk bürosuna, arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde ise görevlendirilen yazı işleri müdürlüğüne yapılır.

(5) Arabulucu, komisyon başkanlıklarına bildirilen listeden büro tarafından belirlenir. Ancak tarafların listede yer alan herhangi bir arabulucu üzerinde anlaşmaları hâlinde bu arabulucu görevlendirilir.

(6) Başvuran taraf, kendisine ve elinde bulunması hâlinde karşı tarafa ait her türlü iletişim bilgisini arabuluculuk bürosuna verir. Büro, tarafların resmî kayıtlarda yer alan iletişim bilgilerini araştırmaya da yetkilidir. İlgili kurum ve kuruluşlar, büro tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.

(7) Taraflara ait iletişim bilgileri, görevlendirilen arabulucuya büro tarafından verilir. Arabulucu bu iletişim bilgilerini esas alır, ihtiyaç duyduğunda kendiliğinden araştırma da yapabilir. Elindeki bilgiler itibarıyla her türlü iletişim vasıtmasını kullanarak görevlendirme konusunda tarafları bilgilendirir ve ilk toplantıya davet eder. (**Ek cümle:28/3/2023-7445/36 md.**) Avukatı bulunsa bile asıl tarafı da bilgilendirir. Bilgilendirme ve davete ilişkin işlemlerini belgeye bağlar.

(8) Arabulucu, görevlendirmeyi yapan büronun yetkili olup olmadığını kendiliğinden dikkate alamaz. Karşı taraf en geç ilk toplantıda, yetkiye ilişkin belgeleri sunmak suretiyle arabuluculuk bürosunun yetkisine itiraz edebilir. Bu durumda arabulucu, dosyayı derhâl ilgili sulh hukuk mahkemesine gönderilmek üzere büroya teslim eder. Mahkeme, harç alınmaksızın dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda en geç bir hafta içinde yetkili büroyu kesin olarak karara bağlar ve dosyayı büroya iade eder. Mahkeme kararı büro tarafından 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca taraflara tebliğ edilir. Yetki itirazının reddi durumunda aynı arabulucu yeniden görevlendirilir ve dokuzuncu fikrada belirtilen süreler yeni görevlendirme tarihinden başlar. Yetki itirazının kabulü durumunda ise kararın tebliğinden itibaren bir hafta içinde yetkili büroya başvurulabilir. Bu takdirde yetkisiz büroya başvuru tarihi yetkili büroya başvuru tarihi olarak kabul edilir. Yetkili büro, beşinci fikra uyarınca arabulucu görevlendirir.

(9) Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren üç hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta uzatılabilir.

(10) Arabulucu; taraflara ulaşamaması veya taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması ya da tarafların anlaşması yahut tarafların anlaşamaması hâllerinde arabuluculuk faaliyetini sona erdirir ve son tutanağı düzenleyerek durumu derhâl arabuluculuk bürosuna bildirir.

(11) Taraflardan birinin geçerli bir mazeret göstermeksızın ilk toplantıya katılmaması sebebiyle arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi durumunda toplantıya katılmayan taraf, son tutanakta belirtilir ve bu taraf davada kısmen veya tamamen haklı çıkışa bile karşı tarafın ödemekle yükümlü olduğu yargılama giderlerinin yarısından sorumlu tutulur. (**Değişik ikinci cümle:7/11/2024-7531/25 md.**) Ayrıca bu taraf lehine Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre

---

⁷ 6/12/2018 tarihli ve 7155 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle Kanuna Dördüncü Bölümden sonra gelmek üzere “Dava Şarti Olarak Arabuluculuk” başlığıyla Beşinci Bölüm eklenmiş, diğer bölümler buna göre teselsül ettirilmiştir.

belirlenen vekâlet ücretinin yarısına hükmedilir. Her iki tarafın da ilk toplantıya katılmaması sebebiyle sona eren arabuluculuk faaliyeti üzerine açılacak davalarda tarafların yaptıkları yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.⁸

(12) Tarafların arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaları hâlinde, arabuluculuk ücreti, Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesinin eki Arabuluculuk Ücret Tarifesinin İkinci Kısmına göre aksi kararlaştırılmıştır. Bu durumda ücret, Tarifenin Birinci Kısmında belirlenen iki saatlik ücret tutarından az olamaz.

(13) Arabuluculuk faaliyeti sonunda taraflara ulaşamaması, taraflar katılmadığı için görüşme yapılamaması veya iki saatten az süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâllerinde, iki saatlik ücret tutarı Tarifenin Birinci Kısmına göre Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenir. İki saatten fazla süren görüşmeler sonunda tarafların anlaşamamaları hâlinde ise iki saatlik ücret aksı kararlaştırılmıştır. Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenen ve taraflarca karşılanan arabuluculuk ücreti, yargılama giderlerinden sayılır.

(14) Bu madde uyarınca arabuluculuk bürosu tarafından yapılması gereken zaruri giderler; arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması hâlinde anlaşma uyarınca taraflarca ödenmek, anlaşmaya varılamaması hâlinde ise ileride haksız çıkacak taraftan tahsil olunmak üzere Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

(15) Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar geçen sürede zamanaşımı durur ve hak düşürücü süre işlemez.

(16) Dava açılmadan önce ihtiyati tedbir kararı verilmesi hâlinde 6100 sayılı Kanunun 397 nci maddesinin birinci fıkrasında, ihtiyati haciz kararı verilmesi hâlinde ise 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 264 üncü maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen dava açma süresi, arabuluculuk bürosuna başvurulmasından son tutanağın düzenlendiği tarihe kadar işlemez. (**Ek cümle:28/3/2023-7445/36 md.**) Arabuluculuk bürosuna başvurulmasından sonra, başvuran taraf aleyhine uyuşmazlık konusuyla ilgili olarak icra takibi yapılması durumunda, başvuran tarafın bu takibe karşı son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren iki hafta içinde 2004 sayılı Kanunun 72 nci maddesi uyarınca menfi tespit davası açması ve talep etmesi halinde 2004 sayılı Kanunun 72 nci maddesinin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

(17) Arabuluculuk görüşmeleri, taraflarca aksi kararlaştırılmıştır. arabulucuyu görevlendiren büronun bağlı bulunduğu adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunun yetki alanı içinde yürütülür.

(18) Özel kanunlarda tahkim veya başka bir alternatif uyuşmazlık çözüm yoluna başvurma zorunluluğunun olduğu veya tahkim sözleşmesinin bulunduğu hâllerde, dava şartı

---

⁸ 7/11/2024 tarihli ve 7531 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle bu fikranın birinci cümlesi yer alan “bu taraf davada kısmen veya tamamen haklı çılsa bile yargılama giderinin tamamından sorumlu tutulur.” ibaresi “bu taraf davada kısmen veya tamamen haklı çılsa bile karşı tarafın ödemekle yükümlü olduğu yargılama giderlerinin yarısından sorumlu tutulur.” şeklinde değiştirilmiştir.

olarak arabuluculuğa ilişkin hükümler uygulanmaz.

(19) İlgili kanunlarda dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin kabul edilen özel hükümler saklıdır.

(20) Bu bölümde hüküm bulunmayan hâllerde niteliğine uygun düşüğü ölçüde bu Kanunun diğer hükümleri uygulanır.

Bazı uyuşmazlıklarda dava şartı olarak arabuluculuk

MADDE 18/B- (Ek:28/3/2023-7445/37 md.)

(1) Aşağıdaki uyuşmazlıklarda, dava açılmadan önce arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır:

a) Kiralanan taşınmazların 2004 sayılı Kanuna göre ilamsız icra yoluyla tahliyesine ilişkin hükümler hariç olmak üzere, kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar.

b) Taşınır ve taşınmazların paylaştırılmasına ve ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklar.

c) 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunundan kaynaklanan uyuşmazlıklar.

ç) Komşu hakkından kaynaklanan uyuşmazlıklar.

(2) Arabuluculuk süreci sonunda tarafların anlaşması halinde anlaşma belgesi, taşınmazla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslar gözetilmek suretiyle düzenlenir.

(3) Bu madde kapsamında düzenlenen anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerhin alınması zorunlu olup bu şerh taşınmazla ilgili anlaşma belgeleri bakımından taşınmazın bulunduğu yer, diğer anlaşma belgeleri bakımından ise arabulucunun görev yaptığı yer sult hukuk mahkemesinden alınır. Mahkeme taşınmazla ilgili anlaşma belgeleri bakımından yapacağı incelemeye anlaşma içeriğini, arabuluculuğa ve cebri icraya elverişli olup olmadığı ve taşınmazla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslara uyulup uyulmadığı yönünden denetler; bu kapsamında kurum veya kuruluşlardan bilgi veya belge talep edebilir ve gerektiğinde duruşma açabilir.

(4) Anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerhin verilmesiyle ilgili diğer hususlar hakkında 18 inci madde hükmü uygulanır.

(5) (Ek:7/11/2024-7531/26 md.) Taşınmazın devrine veya taşınmaz üzerinde sınırlı aynı hak kurulmasına ilişkin anlaşma belgesinin taraflarından biri, icra edilebilirlik şerhi verilmesinden sonra tapu müdürlüğünden tescil talebinde bulunabilir. Tapu müdürlüğünce taşınmaza ilişkin mevzuatta öngörülen gerekli inceleme ve değerlendirme yapıldıktan sonra resmi senet düzenlenmemeksizin tescil talebi yerine getirilir.

ALTINCI BÖLÜM
Arabulucular Sicili

Arabulucular sicilinin tutulması

MADDE 19 – (1) Daire Başkanlığı, özel hukuk uyuşmazlıklarında arabuluculuk yapma yetkisini kazanmış kişilerin sicilini tutar. Bu sicilde yer alan kişilere ilişkin bilgiler,

Daire Başkanlığı tarafından elektronik ortamda da duyurulur.

(2) Arabulular sicilinin tutulmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Arabulular siciline kayıt şartları

MADDE 20 – (1) Sicile kayıt, ilgiliin Daire Başkanlığına yazılı olarak başvurması üzerine yapılır.

(2) Arabulular siciline kaydedilebilmek için;⁹

- a) Türk vatandaşı olmak,
- b) Mesleğinde en az beş yıllık kıdemeye sahip hukuk fakültesi mezunu olmak,
- c) Tam ehliyetli olmak,

ç) (Değişik: 12/10/2017-7036/25 md.) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıldan fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, gerçeğe aykırı bilirkişilik yapma, yalan tanıklık ve yalan yere yemin suçlarından mahkûm olmamak,

d) (Ek: 5/6/2017-KHK-691/9 md.; Aynen kabul: 31/1/2018-7069/9 md.) Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmamak,

e) Arabululuk eğitiminin tamamlaması ve mesleğinde yirmi yıl kıdemeye sahip olanlar hariç Bakanlıkça yapılan yazılı (...)¹⁰ sınavda başarılı olmak,¹¹ gereklidir.

(3) Arabulucu, sicile kayıt tarihinden itibaren faaliyetine başlayabilir.

(4) (Ek: 12/10/2017-7036/25 md.) Daire Başkanlığı, sicile kayıtlı arabulucuları, görev yapmak istedikleri adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonlarına göre listeler ve listeleri ilgili komisyon başkanlıklarına gönderir. Bir arabulucu, en fazla üç komisyon listesine kaydolabilir.

Arabulular sicilinden silinme

MADDE 21 – (1) Daire Başkanlığı, arabululuk için aranan koşulları taşımadığı

⁹ 5/6/2017 tarihli ve 691 sayılı KHK'nın 9 uncu maddesiyle, bu fikraya (ç) bendinden sonra gelmek üzere (d) bendi eklenmiş ve mevcut (d) bendi (e) bendi şeklinde teselsül ettirilmiş, daha sonra 31/1/2018 tarihli ve 7069 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle bu hükmü aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

¹⁰ 12/10/2017 tarihli ve 7036 sayılı Kanunun 25inci maddesiyle, bu bentte yer alan “ve uygulamalı” ibaresi metninden çıkarılmıştır.

¹¹ 7/11/2024 tarihli ve 7531 sayılı Kanunun 27nci maddesiyle bu bende “tamamlamak ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “mesleğinde yirmi yıl kıdemeye sahip olanlar hariç” ibaresi eklenmiştir.

hâlde sicile kaydedilen veya daha sonra bu koşulları kaybeden arabulucunun kaydını siler.

(2) Daire Başkanlığı, bu Kanunun öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmedigini tespit ettiği arabulucuyu yazılı olarak uyarır; bu uyarıya uyulmaması hâlinde arabulucunun savunmasını aldıktan sonra, gerekirse adının sicilden silinmesini Kuruldan talep eder.

(3) Arabulucu, arabulucular sicilinden kaydının silinmesini her zaman isteyebilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Arabuluculuk Eğitimi ve Eğitim Kuruluşları

Arabuluculuk eğitimi

MADDE 22 – (1) Arabuluculuk eğitimi, hukuk fakültesinin tamamlanmasından sonra alınan, arabuluculuk faaliyetinin yürütülmesiyle ilgili temel bilgileri, iletişim teknikleri, müzakere ve uyuşmazlık çözüm yöntemleri ve davranış psikolojisi ile yönetmelikte gösterilecek olan diğer teorik ve pratik bilgileri içeren eğitimi ifade eder.

Eğitim kuruluşlarına izin verilmesi

MADDE 23 – (1) Arabuluculuk eğitimi, bünyesinde hukuk fakültesi bulunan üniversitelerin hukuk fakülteleri, Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Adalet Akademisi tarafından verilir. Bu kuruluşlar Bakanlıktan izin alarak eğitim verebilirlər. İzin verilen eğitim kuruluşlarının listesi elektronik ortamda yayımlanır.

(2) İzin için yazılı olarak başvurulur. Bu başvuruda eğitim programı, eğiticilerin sayısı ve uzmanlıklar ile eğitim kuruluşu veya eğitim programının finansman kaynakları hakkında gerekçeli bilgi verilir.

(3) Başvuruda sunulan belgelere dayalı olarak, eğitimin amacına ulaşacağı ve eğitim kuruluşlarında eğitim faaliyetinin devamlılığının sağlanacağı tespit edilirse, ilgili eğitim kuruluşuna en çok üç yıl için geçerli olmak üzere izin verilir.

İzin süresinin uzatılması

MADDE 24 – (1) Sicile kayıtlı olan bir eğitim kuruluşu kayıt süresinin bitiminden en erken bir yıl ve en geç üç ay önce, sicildeki kaydının geçerlilik süresinin uzatılmasını yazılı olarak talep edebilir. Eğitim kuruluşunun 26 ncı maddeye göre sunduğu raporlardan, arabuluculuk eğitiminin başarılı şekilde devam ettiğinin anlaşıldığı ve 27 ncı maddede belirtilen sebeplerin bulunmadığı hâllerde, verilmiş bulunan iznin geçerlilik süresi her defasında üç yıl uzatılabilir. Eğitim kuruluşu, süresi içinde yaptığı başvuru hakkında karar verilinceye kadar listede kayıtlı kalır.

Arabuluculuk yetki belgesi

MADDE 25 – (1) Eğitim kuruluşları, eğitimlerini başarıyla tamamlayan kişilere arabuluculuk eğitimini tamamladıklarına dair bir belge verir.

Daire Başkanlığına bilgi verme yükümlülüğü

MADDE 26 – (1) Eğitim kuruluşları, her yıl ocak ayında bir önceki yıl içinde

gerçekleştirdikleri eğitim faaliyetinin kapsamı, içeriği ve başarısı konusunda Daire Başkanlığına bir rapor sunar.

Eğitim kuruluşuna verilen iznin iptali

MADDE 27 – (1) Aşağıdaki hâllerde eğitim kuruluşuna verilmiş olan izin, Bakanlığın talebi üzerine Kurul tarafından iptal edilir:

- a) İzin verilebilmesi için aranan şartlardan birinin ortadan kalkmış veya mevcut olmadığından tespit edilmiş olması.
- b) Eğitimin yeterli şekilde verilememesi.
- c) Arabuluculuk yetki belgelerinin düzenlenmesinde sahtecilik veya önemli hatalar yapılması.
- ç) 26 ncı maddedeki rapor verme yükümlülüğünün yapılan ihtarla rağmen yerine getirilmemesi.
- d) Eğitim faaliyetinin devamlılığının sağlanmadığının tespit edilmesi.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Görevler

Kuruluş ve teşkilat

MADDE 28 – (1) Bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere, Genel Müdürlük bünyesinde Daire Başkanlığı kurulur.

(2) Arabuluculuk hizmetlerine ilişkin olarak bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere, Bakanlık bünyesinde Arabuluculuk Kurulu oluşturulur.

(3) (**Ek: 12/10/2017-7036/26 md.**) Arabuluculuğa başvuranları bilgilendirmek, arabulucuları görevlendirmek ve kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere Bakanlık tarafından uygun görülen adliyelerde arabuluculuk büroları kurulur. Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu tarafından, münhasıran bu bürolarda çalışmak üzere bir yazı işleri müdürü ile yeteri kadar personel görevlendirilir. Arabuluculuk büroları, Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenen sulh hukuk hâkiminin gözetim ve denetimi altında görev yapar. Arabuluculuk bürosu kurulmayan yerlerde bu büroların görevi, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonunca görevlendirilen sulh hukuk mahkemesi yazı işleri müdürlüğü tarafından ilgili hâkimin gözetim ve denetimi altında yerine getirilir.

Daire Başkanlığı

MADDE 29 – (1) Daire Başkanlığı, bir daire başkanı, yeteri kadar tetkik hâkimi ve diğer personelden oluşur.

Daire Başkanlığının görevleri

MADDE 30 – (1) Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Arabuluculuk hizmetlerinin düzenli ve verimli olarak yürütülmesini sağlamak.
- b) Arabuluculukla ilgili yayın yapmak, bu konudaki bilimsel çalışmaları teşvik etmek ve desteklemek.
- c) Kurulun çalışması ile ilgili her türlü karar ve işlemi yürütmek ve görevleri ile ilgili

bakanlık, diğer kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan vakıf ve dernekler ile uygun görülen gönüllü gerçek ve tüzel kişilerle işbirliği yapmak.

ç) Arabuluculuk kurumunun tanıtımını yapmak, bu konuda kamuoyunu bilgilendirmek, ulusal ve uluslararası kongre, sempozyum ve seminer gibi bilimsel organizasyonları düzenlemek veya desteklemek.

d) Ülke genelinde arabuluculuk uygulamalarını izlemek, ilgili istatistikleri tutmak ve yayımlamak.

e) Arabuluculuk eğitimi verecek kuruluşlar tarafından bu amaçla yapılan başvuru ile sicildeki kaydın geçerlilik süresinin uzatılması talebinin karara bağlanması Bakanlığın onayına sunmak, arabuluculuk eğitimi verecek eğitim kuruluşlarını listelemek ve elektronik ortamda yayımlamak.

f) Arabulucu sicilini tutmak, sicile kayıt taleplerini karara bağlamak, 21inci maddenin birinci ve üçüncü fıkraları kapsamında arabulucunun sicilden silinmesine karar vermek ve bu sicilde yer alan kişilere ilişkin bilgileri elektronik ortamda duyurmak.

g) Arabulucular tarafından arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen son tutanakların kayıtlarını tutmak ve birer örneklerini saklamak.

ğ) Görev alanına giren kanun ve düzenleyici işlemler hakkında inceleme ve araştırma yaparak Genel Müdürlüğü'ne öneride bulunmak.

h) Yıllık faaliyet raporunu ve izleyen yıl faaliyet planını hazırlayarak Kurulun bilgisine sunmak.

1) Yıllık Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesini hazırlamak.

Kurul

MADDE 31 – (1) Kurul aşağıdaki üyelerden oluşur:¹²

a) Hukuk İşleri Genel Müdürü.

b) Daire Başkanı.

c) Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından hukuk mahkemelerinde görev yapmakta olan birinci sınıfa ayrılmış hâkimler arasından seçilecek iki hâkim.

ç) Türkiye Barolar Birliği'nden üç temsilci.

d) Türkiye Noterler Birliği'nden bir temsilci.

e) Yükseköğretim Kurulu tarafından seçilen özel hukuk alanından bir öğretim üyesi.

f) Adalet Bakanı tarafından seçilecek üç arabulucu.

g) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nden bir temsilci.

ğ) (Ek: 12/10/2017-7036/27 md.) Kendisine mensup işçi sayısı en çok olan üç işçi

¹² 12/10/2017 tarihli ve 7036 sayılı Kanunun 27nci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu" ibaresi "Hâkimler ve Savcılar Kurulu" şeklinde değiştirilmiş, (g) bendinden sonra gelmek üzere (ğ) ve (h) bentleri eklenmiş, diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve mevcut (h) bendinde yer alan "Müdüürü" ibaresi "Başkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

sendikaları konfederasyonunca seçilecek birer temsilci.

h) (Ek: 12/10/2017-7036/27 md.) En çok işveren mensubu olan işveren sendikaları konfederasyonunca seçilecek bir temsilci.

i) Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonundan bir temsilci.

j) Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Merkezi Başkanı.

(2) Başkan ihtiyaca göre Kurul toplantılarına uzman kişileri çağırabilir.

(3) Kurul başkanı Genel Müdürdür. Genel Müdüren bulunmadığı toplantıarda Başkanlık görevi Daire Başkanı tarafından yerine getirilir.

(4) Kurul, mart ve eylül aylarında olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Ayrıca, Başkanın veya en az üyenin talebiyle Kurul her zaman toplantıya çağrılabılır.

(5) Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar alır. Mazeretsiz olarak art arda iki toplantıya katılmayan üyenin üyeliği düşer.

(6) Kurulun Bakanlık dışından görevlendirilen üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi dolan üyeleri yeniden görevlendirilebilir.

(7) Başka yerden katılan Kurul üyelerinin gündelik, yol gideri, konaklama ve diğer zorunlu giderleri 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Bakanlıkça karşılanır.

(8) Kurulun çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Kurulun görevleri

MADDE 32 – (1) Kurulun görevleri şunlardır:

a) Arabuluculuk hizmetlerine ilişkin temel ilkeler ile arabuluculuk meslek kurallarını belirlemek.

b) Arabuluculuk eğitimi ve bu eğitimin sonunda yapılacak olan sınava ilişkin temel ilke ve standartları tespit etmek.

c) Arabulucuların denetimine ilişkin kuralları belirlemek.

ç) Bu Kanuna göre çıkarılması gereken ve Genel Müdürlük tarafından hazırlanan yönetmelik taslaklarına, gerekirse değişiklik yaparak son şeklini vermek.

d) Eğitim kuruluşlarının eğitim izinlerini iptal etmek.

e) 21inci maddenin ikinci fıkrası kapsamında arabulucunun sicilden silinmesine karar vermek.

f) Arabulucuların ödeyecekleri sicile kayıt aidatını ve yıllık aidatları tespit etmek.

g) Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesini gerekiyorsa değişiklik yapmak suretiyle onaylamak.

ğ) Daire Başkanlığı tarafından yürütülecek faaliyetlerin etkinliğini artırmak üzere tavsiyelerde bulunmak.

h) Daire Başkanlığının yıllık faaliyet raporu ve plânı hakkında görüş bildirmek.

i) Daire Başkanlığının faaliyet planında yer alan konularla ilgili kurum ve kuruluşların uygulamaya sağlayabileceği katkıları belirlemek.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Ceza Hükümleri

Gizliliğin ihlali

MADDE 33 – (1) Bu Kanunun 4 üncü maddesindeki yükümlülüğe aykırı hareket ederek bir kişinin hukuken korunan menfaatinin zarar görmesine neden olan kişi altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu suçların soruşturulması ve kovuşturulması şikayeteye bağlıdır.

ONUNCU BÖLÜM

Son ve Geçici Hükümler

Kadrolar¹³

MADDE 34 – (1) Ekli (1) ve (2) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerin Adalet Bakanlığına ait bölümlerine eklenmiştir.

Değiştirilen hükümler

MADDE 35 – (1) 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 12 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine “Hakemlik” ibaresinden sonra gelmek üzere “arabuluculuk,” ibaresi eklenmiştir.

(2) 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun;

a) 137 ncı maddesinin birinci fıkrasına “sulhe” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya arabuluculuğa” ibaresi,

b) 140 inci maddesinin ikinci fıkrasına “sulhe” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya arabuluculuğa”, üçüncü fıkrasına “sulh” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya arabuluculuk” ibaresi,

c) 320 ncı maddesinin ikinci fıkrasına “tarafları sulhe” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya arabuluculuğa” ibaresi,

eklenmiştir.

Yönetmelikler

MADDE 36 – (1) Arabuluculuk eğitimi verecek kuruluşların denetlenmesi ile eğitimin süresi, içeriği ve standartları, yapılacak olan yazılı (...)¹⁴ sınavın ilke ve kurallarının belirlenmesi, arabulucular sicilinin düzenlenmesi ve arabulucularda aranacak koşullar, arabulucuların denetlenmesi ve izlenmesi ile bu Kanunun uygulanmasını gösteren diğer hususlar, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde kuruluş ve teşkilatlanma tamamlanır.

(2) Bu Kanunun 31 inci maddesinde öngörülen kurum ve kuruluşlar, Kurulda görev

---

¹³ Bu maddedede yer alan kadrolarla ilgili olarak 22/6/2012 tarihli ve 28331 sayılı Resmi Gazete'ye bakınız.

yapacak temsilcileri Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde Genel Müdürlüğü bildirirler. İlk üç yıl için Adalet Bakanı tarafından seçilecek üç arabulucu yerine 31inci maddenin birinci fikrasının (ç), (g) ve (ğ) bentlerindeki kurumlar birer fazla temsilci bildirirler.

(3) Arabulucu yerine ilgili kurumlardan bildirilen temsilcilerin Kuruldaki görev süresi bir yıldır. Adalet Bakanlığı tarafından bu sürenin sonunda seçilecek üç arabulucu ismi Kurula bildirilir. Bu şekilde seçimi yapılan arabulucular yerlerine atandıkları Kurul üyelerinin görev sürelerini tamamlarlar.

(4) Birinci fikrada belirtilen kuruluş ve teşkilatlanmanın tamamlanmasından itibaren üç ay içinde Kurul toplanır. Kurulun ilk toplantı tarihi, Kurul üyeleri bakımından üç yıllık görev süresinin başlangıcı olarak kabul edilir.

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, Kurulun ilk toplantısından itibaren üç ay içinde çıkarılır.

GEÇİCİ MADDE 3- (Ek:28/3/2023-7445/38 md.)

(1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, bu Kanuna eklenen 18/B maddesinin dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 37 – (1) Bu Kanunun;

- a) 28 ilâ 32 nci maddeleri ile geçici maddeleri yayımı tarihinde,
- b) Diğer hükümleri ise yayımı tarihinden bir yıl sonra, yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 38 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

6325 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ İPTAL KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARIHLERİNİ GÖSTERİR LİSTE

Değiştiren Kanunun/ KHK'nın veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	6325 Sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi

¹⁴ 12/10/2017 tarihli ve 7036 sayılı Kanunun 28inci maddesiyle, bu fikrada yer alan “ve uygulamalı” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

KHK/691	20	22/6/2017
7036	2, 4, 6, 8, 13, 15, 17, 18, 20, 28, 31, 36	25/10/2017
7069	20	8/3/2018
7155	3, Beşinci Bölüm, 18/A	19/12/2018
7445	17, 17/A, 18	5/4/2023
	17/B, 18/A, 18/B, Geçici Madde 3	1/9/2023
7531	17/B, 18/A, 18/B, 20	14/11/2024